

est moris. **I**n hac spelunca sanctus jeromimus fuit sepultus. **I**n nocte natiuitatis dñi omēs nationes que sub celo sunt put decet ibidem cōueniūt et vnaqueqz natio ad diuinum officiū ad ritū suū agendū. **I**n hac ecclesia specialem habent locū sibi in perpetuū deputatū latini tunc habēt locū quo deus natus est et sic singule nationes singula habent loca: tēporibz meis nubiam nondū habuerūt locum quibz soldan⁹ fecit facere capellam specialem ante hoc monasteriū stat monasteriū in q̄ sanctus jeromimus sancta paula et eusta diū et q̄ plurimi sancti degebant et p̄ dei grām multa miracula faciebant. **I**n hoc loco nūc saracenus habitat qui recipit denariū veneticū a volente intrare ecclesiā. **E**tia in bethleem ē que dam capella subteranea in rupe que duas ianuas habuisse videt. si vna est obstructa nūc. **I**n hac fouea qua nunc est capella sancta virgo maria cū iesu per triduiū metu herodis ibidem lactauit et ex casu et timore eius ibidem supra petram cecidit vna gutta de lacte eius et stillauit illud lac in p̄sentem diem adhuc nō deficit ipm lac vt humor erūpit habens lactū colorē modica rubedine mixtū q̄nto plus illud lac abradicat tanto plus in eadē quātitate et nō maiori manet et hoc est illud qd̄ in vniūsis et multis locis videt et demonstrat. **N**am sic hincinde a peregrinis deportatur **I**te p̄pe bethleem in rupe est maxīma cauerna in qua plurima sanctorū corpora fuerūt piecta et hec a peregrinis totaliter deportata. **I**te p̄pe bethleem ad vñū miliare est locus quo

sanctus jeromimus degebat et q̄ plurimos libros in hebraico greco et caldaico in latinum transferebat. **I**tem iuxta bethleem ad diuidium miliare versus sodomam et gomorram est locus quo angeli deum et hominē pastoribz annūciauerunt esse natū. **I**n hoc loco pulcherrima duplex ecclesia est edificata q̄ gloria in excelsis vocatur qd̄ ibidem angeli decantauerūt p̄pterea ibidem in bethleem omnes horas diei euz gloria in excelsis deo incipiunt vt nos cum deus in adiutorium facimus. **E**t omnes missas animarum cum gloria in excelsis incipiūt ex consuetudine speciali vt in ordinario eorū sepe videt. **E**t hec est bethleem terra iuda de qua dicit nequa q̄ eris minima in principibz iuda. **N**am bethleem in media est sita et ideo tota terra que tūc iudea vocabatur nunc hyria vocat et ei⁹ habitatores hyriam nūcupant.

De dulcissima ciuitate iherusalē.

Bethleem procedit et peruenitur in iherusalem in qua via a sinistris est sepulchrum Rachel vxoris jacob vbi peperit beniamin et in partu mortua est et circa hanc viam stat ecclesia que gloria in excelsis vocatur de qua dixi. **I**tem circa hanc viam sunt et fuerunt q̄ plurime sanctorum cellule ecclesie xpianorum cauerne monasteria et monumenta. **E**t multa miracula deus per sanctos ibidem operatus est et adhuc in multis locis q̄ plurima sanctorum diuersimode reperiunt intacta in caueris et speluncis quorum deus nomina nouit. **E**t circa hanc viam est locus cisterne in quam

155
prectus est ioseph et a fratribus ysmahelitis uendatus. **N**is et alii multis uisis peruenit in iherusalem et sunt inter eas tria miliaria parue patrie huius. **E**st autem iherusalem ciuitas sancta in qua fuit redemptio nostra in monte et bono aere sita et ab aquilone cum muris et turribus et oppugnabilis et ab oriente cum valle iosephat et a meridie et occidente alijs vallibus profundis munita sed aquis caret intrinsecis et cisterne eius cum aquis que de ebron ueniunt per aqueductus et meatus subterraneos adimplent et patz euntibus appere uia. **N**ec gloriosa ciuitas non est multum longa nec lata nec nimis larga nec angusta sed mediocriter bene edificata et in loco quo stetit tempore passionis christi in oriente in honore caluarie loci per helyam admirandum modicum translata dum per tytum et uespasianum fuit destructa. **I**n iherusalem stat templum domini et templum salomonis que solummodo accipiunt maximam partem ciuitatis. hoc templum saraceni nullum christianum intrare permittunt et si intrauerit oportet mori vel renegare. hoc etiam accidit temporibus meis quod greci intrauerunt et libros saracenorum suppeditaauerunt et nolentes renegare per medium secti sunt. **T**emplum domini est rotundum opere greco factum multum altum et largum plumbo coopertum ex lapidibus magnis politis et sectis constructum in eius pinnaculo eclipsis lune more eorum posuerunt. **H**oc templum atrium habet largissimum non coopersum sed albo marmore bene structum et ornatum. **J**uxta hoc templum a dextris est ecclesia ob longa plumb

bo cooperta porticus salomonis uocata. **T**emplum domini saraceni in maxima habent reuerentia ipsum intus et extra mundissime seruantes et indifferenter discalciati intrantes ipsum rupem sanctam non templum domini appellant et dicunt eamus ad rupem sanctam non dicunt eamus ad templum sanctum. **A**ppellant autem templum rupem sanctam propter paruam rupem que est in medio templi cancellis ferreis circumposita et ut ueraciter audiui a saracenis renegatis quod nullus saracenus ipsi rupi est ausus appropinquare et de longinquis partibus saraceni ueniunt ipsam deuote uisitare quia super illam rupem multa mirabilia deus est operatus ut biblia et nouum testamentum et antiquum testatur. **P**rimo super hanc rupem melchisedech primus sacerdos panem et uinum obtulit. **I**tem propter hanc rupem iacob obdormiens uidit gloriam dei et super hac rupe scalam stantem cuius summitas celos tangebatur et angelos dei descendentes. **I**tem super hanc rupem dauid uidit angelum stantem et in manu cruentatum gladium habentem. **S**uper hanc rupem etiam sacerdotes holocausta posuerunt que sepius ignis de celo consumpsit. **I**n hac rupe **heremias** propheta credens archam federis se miraculose inclusisse in transmigratione babilonis dicens non manebit hic locus hic donec dominus propicius erit populo suo in ea presens credens per mansisse. **S**uper hanc rupem christus paruulus fuit presentatus et receptus in uolnas iusti symeonis. **S**uper hanc rupem christus paruulus cum esset annorum xix domini parentes eius perdidit cum iudeis disputauit et de hac rupe sepiissime

urbas docuit et sepius predicauit.
Templū domini ut legitur a salomo
ne fuit constructū licet pluries a plu
ribus sit destructū tamen in eodē lo
co eadem forma eisdē lapidibz est re
edificatum. **H**oc templū etiā deus
glorificauit et honorauit et multum
amauit. de hoc templo uidit salomo n
fūmū ascendentem et super eo glo
riam dei habitantē. **I**n hoc etiā vir
ga ioseph floruit. **I**n hoc etiā templo
virgo maria fuit p̄sentata et post de
sponsationē oblata. **I**n hoc etiā tem
plo xpus fuit p̄sentatus et super pin
naculum a spiritu ductus et tempta
tus. **D**e hoc etiā templo vendētes eie
cit et ementes et sepiissime in eo do
cuit et disputauit et multa mirabi
lia fecit ut euangeliz testat. **I**n hoc
etiā templo xpus p̄ nrā fragilitate
multa obprobria p̄ssus est et diuer
sa. **I**n hoc templo iacobus minor fra
ter dñi fuit p̄cipitatus et martirium
passus. **I**uxta hoc templū a sinistris
est antiqua aurea porta per quā xps
in die palmarum intrauit cum asino.
Iuxta hanc portā adhuc omnī die
palmarū ante solis ortum fit solem
nis p̄cessio xpianorū et sup̄ hanc por
tam pueri canūt. **G**loria laus et epi
scopus armenorum tunc cum asino
ipam portā intrat quem pueri et
vulgus recipiunt directe ut ibidem
xps a iudeis fuit receptus. **I**n iuxta
templum nō remote versus aquilo
nem est ecclesia qua beata virgo ma
ria fuit nata et ibidez beata anna cū
ioachim viro suo in quadāz cauerna
subteranea est sepulta.

De pbatica piscina.

Hate hanc ciuitatem est pro
batice piscine quinqz porti
cus habens in quo ad motū
angeli infirmi sanabant ut euange
lium testat. **A**dhuc est ibidem spelū
ca in qua dum pluit aqua ciuitatis
cōgregat. **D**e hac ecclesia beate ma
rie nunc saraceni ecclesiam suā fece
rūt et tota hīstoria anne et ioachim
de partu beate marie ante ecclesiā no
bilissimis picturis remāsit antiqua
vitula hanc picturam saraceni be gu
ta xpianis semper totaliter et deuote
et fideliter exponere consuevit. **N**ā
ex opposito ecclesie morabat assirēs
ioachim depictus fore machametum
et arbores depictas fore paradisu in
qua machametus ita puellas oscula
retur et per totum picuram macha
meto assignauit et fidelissime docuit
et multa de machameto cū lacrimis
narravit.

De monte syon.

Non longe a templo do
mini versus meridiē ē mons
syon et est in modico altior
reliquo situ ciuitatis ita qd ad ipsū
parum ascenditur. sed extra ciuitatē
est vallibus profundis bene muni
tis et est forciōr locis ciuitatis. **I**n
hoc monte ciuitas dauid sita fuit de
qua loquitur scriptura. **I**n hoc mon
te syon seu ciuitatē dauid pulcherri
mū monasteriū quondā fuit sitū et
ad beatam mariam in montem syon
vocatū. **I**n quo fuerunt canonici
regulares. **I**n hoc monasterio omnia
loca sancta q sequunt fuerūt in clusa